

Dištančné vyučovanie 25.1. – 29.1.2021

DEJEPIS

8.ročník

Opakovanie učiva:

Slováci a revolučný rok 1848/49

1847 - Bratislava ožila

- začalo snemové obdobie, Štúr ako poslanec sa zasadzoval za demokratické i národné práva v Uhorsku, oslobodenie poddaných, výučbu v materinskom jazyku v ľudových školách

február 1848 – revolúcia v Paríži za rozšírenie slobôd a občianskych práv

marec – **Viedeň a Pešť** – odstránenie poddanstva a občianske práva

V Uhorsku aj národné práva pre Maďarov

Uhor. snem prijal zákon o rovnosti obyvateľov pred zákonom o zrušení poddanstva.

11. mája 1848 – **Žiadosti slovenského národa v Liptovskom sv. Mikuláši**

- politický program Slovákov sformuloval Štúr, Hurban, Hodža
- zrovnoprávnenie všetkých národov v Uhorsku
- slovenčina ako úradný jazyk a vlastný snem
- uhorská vláda vydala zatykač na Štúra, Hurbana, Hodžu → utiekli do Prahy

jún 1848 – **Slovanský zjazd**

- zhromaždenie Slovanov
- predseda – František Palacký
- Spoluorganizátorom bol Štúr, ktorý dúfal, že Slovania sa dohodnú na spoločnom postupe za národné práva
- rokovania prerušila revolúcia v Prahe, Štúr, Hurban a Hodža sa presunuli do Viedne.

Slováci s podporou Čechov, Chorvátov a Srbov vytvorili **dobrovoľnícke vojsko**.

September 1848 – vo Viedni bola založená **Slovenská národná rada (SNR)**

- prvý nezávislý politický orgán v dejinách Slovákov
- vyhlásila odtrhnutie Slovákov od Uhorska
- vyzvala Slovákov do boja za národné práva
- najvyšší predstavitelia Štúr, Hurban, Hodža

marec 1849 – prosbopis panovníkov Františkovi Jozefovi I. – žiadosť, aby Slovenské územie bolo vyčlenené z Uhorska a podliehalo Rakúsku.

august 1849 – **bitka pri Világosi** – spojené ruské a rakúske vojská porazili maďarských revolucionárov.

Nové učivo:

Od memoranda k Matici slovenskej

1849 – 1859 – obdobie zvané **neoabsolutizmus** – neslobodnejší režim, ako pred revolúciou

- polícia sledovala všetkých aktívne zapojených do revolúcie
- etniká sa prihlásili o národné práva

Slovenskí politickí predstavitelia sa pokúšali uspieť vo voľbách do uh. snemu – nevydarené

6. – 7. júna 1861 – celonárodné zhromaždenie do **Turčianskeho sv. Martina** – prijalo a schválilo **Memorandum slovenského národa**

- politický program
- Slováci požadovali **národné a politické práva**
- návrh – vytvoriť autonómiu pre územie Slovenska – **Hornouhorské slovenské Okolie**
- **slovenčina** ako úradný jazyk v slovenských stoliaciach
- **vlastný snem a slovenské školy**
- hovorilo sa aj o vytvorení **Matice Slovenskej**
- memorandum predložili Uhorskému snemu

Štefan Marko Daxner – spolupracoval na tvorbe Žiadostí slovenského národa a vypracoval Memorandum slovenského národa.

Tri slovenské gymnázia a Matica slovenská

- panovník nepovolil autonómiu
- **1862 – 1869** – **otvorené 3 gymnázia**, kde bola vyučovacím jazykom **slovenčina**:
 - Veľká Revúca
 - Turčiansky sv. Martin
 - Kláštor pod Znievom
- finančné zbierky – pri dostatočnej sume
4.8.1863 – založená **Matica slovenská v Turčianskom sv. Martine** pri príležitosti osláv 1000 výročia príchodu Cyrila a Metoda na Veľkú Moravu.

Matica slovenská

- rozvoj duchovného života Slovákov
- podporovala kultúru, vzdelanosť a literatúru, umenie i vedu
- vydávala knihy a učebnice
- základ inštitúcií – knižnice, múzeá, archívy
- predseda **Štefan Moyzes**
- podpredseda **Karol Kuzmány**

Činnosť gymnázií a Matice slovenskej → oživenie spolupráce a aktivít vzdelancov

1875 - Matica a Gymnázia zrušené uhorskou vládou.

Úloha: opakovať učivo, pracovať aj s učebnicou, vypracovať pracovný list. Odfot' mi vypracované úlohy a pošli na: bronislava.uhnakova@gmail.com